

Gezond,
veilig
& vitaal

SamenTwente

Ontwikkelingenbrief
en kaders begroting
2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Leeswijzer	2
3. Kerntakendiscussie	3
4. Brede maatschappelijke ontwikkelingen	4
5. Rijksontwikkelingen	5
6. Vooruitkijken: de lange termijn opgaven	6
7. Ontwikkelingen met (mogelijk) financiële impact	10
7.1 Ontwikkelingen met nog onbekende financiële impact op de begroting 2026 en verder	10
7.2 Ontwikkelingen met bekende financiële impact op de begroting van 2026 en verder	13
8. Financieel-technische kaders voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.....	16
9. Bijlagen.....	18
9.1 Aantal inwoners en jeugdigen voor de begroting 2026	18

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de ontwikkelingenbrief en kaders van de begroting 2026 van SamenTwente aan. SamenTwente is er voor iedereen in Twente. Of het nu gaat om gezondheid, vitaliteit, problemen thuis, opvoeden of de juiste zorg. We zijn een samenwerking van en voor de gemeenten. Zo staan we klaar voor alle inwoners van Twente.

We zien dat onze organisatie zowel op de korte termijn als de middellange termijn te maken heeft met verschillende ontwikkelingen die impact hebben op onze begroting. Soms zijn deze ontwikkelingen zo duidelijk dat ze al vertaald kunnen worden in de begroting. En van sommigen ontwikkelingen weten we dat ze impact gaan hebben op onze begroting, maar hebben we op dit moment onvoldoende zicht op de omvang en het tijdstip. Al deze ontwikkelingen leest u integraal terug in deze brief.

De uiteindelijke cijfermatige effecten waarmee onder meer de inwonerbijdrage wordt bepaald, volgen bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2026. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2025 opgesteld en wordt uiterlijk in de eerste week van april 2025 voor een zienswijze aan de gemeenteraden aangeboden.

Rol gemeenteraden

In deze brief schetsen wij de (lange termijn) ontwikkelingen, trends en concrete gebeurtenissen en financiële kaders die impact hebben op onze begroting 2026 en de meerjarenraming van 2027-2029. Deze brief vormt het startpunt van het proces van de begroting 2026 en vormt daarmee ook de start van onze planning & control cyclus. In overeenstemming met de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) worden deze ontwikkelingenbrief en kaders van de begroting ter informatie aangeboden aan de gemeenteraden. Er wordt nog niet om besluitvorming gevraagd en daarom geldt voor deze brief geen zienswijzeprocedure zoals deze wel geldt voor het vaststellen van onze begroting en wijzigingen hiervan.

2. Leeswijzer

We beginnen deze ontwikkelingenbrief met een toelichting over de kerntakendiscussie. Dit treft u aan in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 en 5 lichten we een aantal voor onze organisatie belangrijke maatschappelijke en Rijksontwikkelingen toe. In hoofdstuk 6 kijken we vooruit naar de inhoudelijke ontwikkelingen op de langere termijn. Hoofdstuk 7 schetst de korte termijn ontwikkelingen voor onze organisatie, waarvan van enkele de financiële impact al bekend is en van andere nog niet. We sluiten af met hoofdstuk 8, waarin de financieel-technische kaders worden beschreven voor de begroting 2026 en de meerjarenraming.

3. Kerntakendiscussie

Ons algemeen bestuur heeft besloten om een kerntakendiscussie te voeren. De aanleiding voor dit besluit lag in een voorstel om extra middelen beschikbaar te stellen voor een aantal majeure inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten. Het bestuur wil inzicht in de taakuitvoering (onder meer inzicht in wettelijke en niet-wettelijke taken), het ambitieniveau en de daarbij horende middelen. Eveneens wil ze een meer fundamentele inhoudelijke discussie voeren die gericht is op de toekomst. Met de bedoeling om het juiste te blijven doen en te blijven zorgen voor kwalitatieve dienstverlening voor de Twentse inwoners tegen aanvaardbare middelen. In juli 2024 zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de kerntakendiscussie en hebben zij het plan van aanpak ter informatie ontvangen.

Kaderbrief Twentse zienswijze

Via de kerntakendiscussie geven wij bovendien actief invulling aan de Kaderbrief Twentse zienswijze. Deze zienswijze is bij de behandeling van de begroting 2025 ontvangen van diverse gemeenteraden. Via de kaderbrief worden alle gemeenschappelijke regelingen opgeroepen om te anticiperen op de gemeentelijke bezuinigingsopgaven in verband met het ravijnjaar. Via de kerntakendiscussie neemt SamenTwente als verlengd lokaal bestuur haar verantwoordelijkheid hierin.

Waar staan we nu

Tijdens de zomerperiode zijn de taken van SamenTwente in beeld gebracht. In werksessies is door medewerkers van de gemeenten en van SamenTwente nagedacht over mogelijkheden om taken niet meer of anders uit te voeren. De effecten van mogelijke keuzes worden nu uitgewerkt. Dit moet leiden tot voorstellen waarover het algemeen bestuur van SamenTwente besluiten moet nemen. Op 16 oktober 2024 heeft de eerste raadsbijeenkomst plaatsgevonden. In het gemeentehuis van Almelo zijn 25 raadsleden uit vrijwel alle gemeenten bijgepraat en hebben ze de mogelijkheid gehad om mee te denken over de kerntakendiscussie. Wij hechten er waarde aan dat de gemeenteraden betrokken blijven bij de inhoud van de kerntakendiscussie. Daarom is in overleg met de griffies op 12 maart 2025 een tweede raadsbijeenkomst georganiseerd. Besluitvorming door het algemeen bestuur over de kerntakendiscussie is voorzien op 26 maart 2025.

Impact op deze ontwikkelingsbrief

De verplaatsing van de besluitvorming over de kerntakendiscussie naar 26 maart 2025 heeft ook impact op deze ontwikkelingsbrief. Via onze ontwikkelingsbrief van 2025 en de begroting 2025 hebben wij u meegenomen in een aantal grote structurele inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten. De majeure opgaven zitten bij Veilig Thuis Twente en de Forensische dienstverlening. Om niet vooruit te lopen op de uitkomsten van de kerntakendiscussie, is voor deze structurele opgaven een incidentele oplossing gezocht door tijdelijk de begroting uit te breiden. Dit geldt ook voor de uitbreidingen van het meldpunt Woningvervuiling en versterkingen van het team Milieu en Gezondheid ten behoeve van de omgevingswet.

[In hoofdstuk 7.2](#) treft u een overzicht aan van onze knelpunten. Hiermee geven we inzicht in onze totale financiële opgave vanaf 2026. Het geven van dit inzicht betekent niet dat deze opgaven worden opgenomen in de begroting van 2026 en in rekening worden gebracht bij de gemeenten. Via de kerntakendiscussie worden scherpe keuzes aangedragen om te anticiperen op de financiële opgaven. Tegelijkertijd is het goed om te realiseren dat deze keuzes waarschijnlijk niet voldoende soelaas zullen bieden voor het opvangen van alle knelpunten.

In deze ontwikkelingsbrief kunnen wij u dus nog niet vertellen hoe de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2026 en verder gaat ontwikkelen ter dekking van onze (financiële) opgaven. Na besluitvorming over de kerntakendiscussie vindt over deze opgaven besluitvorming plaats in het algemeen bestuur.

4. Brede maatschappelijke ontwikkelingen

Wat in ieder geval zeker is, is dat de samenleving aan allerlei veranderingen bloot staat. Dat is voelbaar voor iedere gemeente in Twente en ook voor regionale samenwerking zoals SamenTwente. Veel van onze (wettelijke) taken bewegen mee met die veranderende samenleving en stelt ons voor uitdagingen, nu en in de toekomst. Zo zien wij als regionale organisatie een toenemende behoefte om aan te sluiten bij de lokale behoeften en maatwerk. Begrijpelijk maar soms ook uitdagend als dit betekent dat we met 14 verschillende werkwijzen/vragen te maken hebben. Ook het vinden van geschikte professionals wordt steeds lastiger en met een veranderende wetgeving op het gebied van inhuur/zzp'ers zullen we nieuwe antwoorden moeten vinden voor het veelal uitvoerende werk waar SamenTwente voor staat. Een samenleving waarin het vertrouwen in de overheid tanende is en polarisatie meer en meer merkbaar is, is het veilig werken van onze mensen een voorwaarde voor goede dienstverlening. We zien een toename van intimidatie en agressie jegens ons personeel.

Landelijk beleid heeft ook onmiddellijk effect op onze dienstverlening. Zo hebben we voor nieuwkomers in onze regio, zeker kinderen, binnen 6 weken jeugdgezondheidszorg en vaccinaties te leveren. Ook verzorgen we voorlichting over ons gezondheidssysteem in Nederland. De najaarscampagnes vaccinatie voor Corona gaan de aankomende jaren naar verwachting ook door en we zien het toenemen van een aantal vaccinaties voor kinderen binnen het rijksvaccinatieprogramma. Tegelijkertijd zien we een achteruitgang in de vaccinatiegraad waarmee de volksgezondheid onder druk kan komen te staan. De hele zorg heeft krapte en we zien eveneens steeds vaker dat de GGD een vangnet verzorgt voor zorg die krap wordt, zoals monitoring door JGZ van jongeren die op de wachtlijst staan voor jeugdzorg en het ontlasten van huisartsen door het uitvoeren van extra consulten door de afdeling seksuele gezondheid. Daarnaast blijkt uit de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (november 2024) dat jongeren een steeds ongezondere leefstijl hebben en dat jongeren steeds vaker problemen met hun mentale gezondheid zullen krijgen in de toekomst.

De overheid heeft de keten rond veiligheid van kinderen binnen de toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming beschreven. Besluitvorming hierover is voorzien in 2025. Dit kan mogelijk consequenties hebben voor de inrichting van de keten en de structuur waarbinnen deze zorg plaatsvindt. Ondertussen zien we een stijging van het aantal kwetsbare situaties rond gezinnen waar huiselijk geweld en kindermishandeling (mogelijk) plaatsvindt. Dit zorgt ervoor dat er binnen Veilig Thuis Twente niet wachtlijstvrij gewerkt kan worden binnen de huidige kaders. Ook binnen het meldpunt verwarde personen en woningvervuiling van de GGD en zien we een toename van meldingen waarbij het alle hens aan dek is om tijdig onderzoek en/of zorg te leveren binnen de kaders. Wachtlijsten waarvan de inspectie voor Jeugd en Gezondheid aangeeft die niet als acceptabel te zien.

5. Rijksontwikkelingen

Bezuinigingen van het kabinet op preventie

Uit de begrotingstukken van het Rijk blijkt dat er flink bezuinigd wordt op preventie. En dat terwijl het niet goed gaat met onze gezondheid. Hoewel we langer leven, zijn we ook een groter deel van ons leven ziek. En de gezondheidsverschillen tussen mensen met een lage en een hoge sociaaleconomische positie zijn groot. Ongezondheid kost Nederland jaarlijks tientallen miljarden euro's, veroorzaakt hoge druk op de zorg en vermindert de arbeidsproductiviteit. Ondanks deze ontwikkelingen is het Rijk voornemens om structureel € 300 miljoen te bezuinigen op publieke gezondheid. Dit raakt onze organisatie rechtstreeks op bijvoorbeeld het thema versterking pandemische paraatheid. Verderop in deze ontwikkelingenbrief leest u daar meer over.

Onduidelijkheid over financiële stromen en extra opdrachten vanuit het Rijk

Voor gemeenten en SamenTwente zijn er een aantal impactvolle veranderingen voor de komende jaren te benoemen. Het zogeheten 'ravijnjaar' (2026) komt voor gemeenten steeds dichterbij, het regeerakkoord en onderliggende begrotingen brengen onduidelijkheid met zich mee, en er is nog veel onzekerheid over het vervolg van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) met bijbehorende (structurele) financiering. Daarnaast merken we op dat onze organisatie diverse opdrachten krijgt van het Rijk. Verderop in deze brief leest u over bijvoorbeeld de opdracht voor versterking van de infectieziektebestrijding. Dit soort opdrachten hebben ook impact op onze ICT-systemen en informatiehuishouding. De financiering door het Rijk vindt veelal incidenteel plaats.

Overheveling specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds

Het Rijk is voornemens om de zogenaamde specifieke uitkeringen (SPUKs) in het gemeentefonds onder te brengen. Tegelijkertijd volgt dan een efficiencykorting van 10%. SamenTwente ontvangt drie SPUKs van het ministerie van VWS. Totale financiële omvang van deze SPUKs bedraagt € 7,7 miljoen (incl. IZA bijdrage Twentse Koers). Exclusief de IZA bijdrage verwachten we voor SamenTwente een SPUK-bijdrage van € 2,4 miljoen in 2026. In de begroting van VWS voor 2026 staat de efficiencykorting al verwerkt. Verrekening van deze korting zou plaatsvinden bij feitelijke overdracht naar het gemeentefonds. Het is onduidelijk wat dit nu precies betekent en hoe groot de werkelijke financiële impact is voor ons. Een verwachte andere complicerende factor in dit traject is het verschil tussen de diverse verdeelsleutels die het Rijk gaat hanteren bij de decentralisatie van de SPUKs en de verdeelsleutels (inwoners en jeugdigen) zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling SamenTwente.

6. Vooruitkijken: de lange termijn opgaven

Meer preventieve inzet blijft nodig om zwaardere problematiek te voorkomen

De noodzaak van preventieve inzet is aangetoond en wordt benoemd in diverse landelijke lange termijn visies. Dit is in voorgaande jaren al benoemd in de ontwikkelingsbrieven en in 2023 bevestigd in het rapport “Op onze gezondheid” van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS). Zo vroeg mogelijk investeren is nodig om het zorgstelsel houdbaar te houden. Het gaat daarbij niet alleen om preventie op individueel niveau, maar vooral ook op collectief niveau. Begin 2024 heeft de Sociaal Economische Raad (SER) het kabinet opgeroepen om snel werk te maken van gezondheidsbevordering en de sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen. De in 2023 vastgestelde visie op publieke gezondheid; ‘Gezonde generaties in Twente’ sluit hier naadloos op aan. Waar we op basis van het RVS-rapport in de ontwikkelingsbrief van 2025 de verwachting van maatregelen op rijksniveau voor versterking van de publieke gezondheid uitspraken, heeft het kabinet nu aangegeven te willen bezuinigen op preventie. Zowel op preventie als op subsidies zal de komende jaren een vermindering van budget plaatsvinden. Samen met gemeenten zal bezien worden hoe deze bezuinigingen opgevangen kunnen worden of tot keuzes moeten leiden in de huidige reguliere processen en thema’s.

Suïcidepreventie

Naast de focus op mentaal welbevinden, is er ook specifiek urgentie voor inzet op suïcidepreventie. Het terugdringen van suïcides is complex en vergt lange adem en inzet. Door samen op te trekken (lokaal en regionaal), wint suïcidepreventie aan slagkracht.

Suïcidepreventie wordt een wettelijke overheidstaak door een wijziging van de Wet publieke gezondheid (beoogde invoering op 1 juli 2025). Wat regionaal kan worden opgepakt, wordt in 2025 door gemeenten en GGD gezamenlijk nader bepaald als de wettelijke en financiële kaders duidelijk zijn. Het kabinet wil voor de uitvoering van de aangenomen Initiatiefwet suïcidepreventie structureel €16 miljoen vrijmaken voor hogere kosten die gepaard gaan met de invoering. Het is onduidelijk of dit bedrag voor gemeenten is of ook voor de instandhouding van het landelijk telefoonnummer.

In afwachting van een uitvoeringstoets op de initiatiefwet Suïcidepreventie is op dit moment nog onduidelijk of het door het kabinet genoemde bedrag voor invoeringskosten voldoende is om de wet door gemeenten uit te laten voeren. In aanloop naar invoeringsdatum is er nog ruimte om de resultaten van de uitvoeringstoets te betrekken bij het definitieve wetsvoorstel, daarover is de VNG met het Rijk in gesprek. Voor gemeenten is in 2025 € 4,5 miljoen beschikbaar en vanaf 2026 structureel € 10 miljoen.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA)

Belangrijke elementen in de opwaardering van de publieke gezondheid zijn de afgelopen jaren vervat in het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorgakkoord. In 2023 is het GALA vastgesteld. Het GALA is een bundeling van de preventieparagrafen in meerdere landelijke akkoorden waaronder het IZA. Het doel van het GALA is ‘Een gezonde generatie in 2040’. Er zijn al veel projecten en programma’s die gemeenten uitvoeren die hieraan bijdragen. De brede Specifieke Uitkering (SPUK) is de financiële basis voor het GALA. De financiering loopt tot en met 2026, vervolg is zogezegd onzeker, maar voor enkele programma’s loopt de financiering maar tot en met 2025. Waaronder de financiering voor de versterking van de kennis- en adviesfunctie van de GGD. De kennis- en adviesfunctie van de GGD versterken we door in te zetten op:

- 1) Verbreden en versterken onderzoekskwaliteiten om GGD-data beter te gebruiken voor meer gezondheidswinst van de inwoners van Twente en het verdiepen in methoden voor kwalitatief onderzoek.
- 2) Verbreden en versterken kenniscapaciteit; meer kennis over handelingsperspectieven die normaliseren en demedicaliseren.
- 3) Versterken adviescapaciteit; meer ruimte om proactief lokaal te functioneren als sparringpartner.

De geleerde lessen en opgedane kennis van de activiteiten die hiervoor uitgevoerd zijn en worden, zullen na het stoppen van de financiering gebruikt worden in het reguliere werk van de GGD. Bij en met gemeenten moet worden nagedacht over de wijze waarop vanaf 2026 of 2027 succesvolle ontwikkelingen kunnen worden doorgezet.

In het regeerprogramma heeft het kabinet opgenomen om het bestaande IZA te verbreden, te intensiveren en te concretiseren in een aanvullend zorg- en welzijnsakkoord tot en met 2028. In dit nieuwe akkoord staan de gelijkwaardigere toegang tot zorg en welzijn en het afwenden van het arbeidsmarkttekort centraal. De regering wil dit akkoord voor het einde van 2024 sluiten.

De GGD is aangehaakt op de ketenaanpakken vanuit het GALA en de projecten onder het regioplan (voortkomend uit het IZA) die de dienstverlening van de GGD (in)direct raken. De ketenaanpak Kansrijke Start heeft een sterke link met het werk van de JGZ vanwege de focus op de eerste 1000 dagen van een kind, voor en na de geboorte. Twentse Koers stimuleert en ondersteunt de regionale inzet op Kansrijke Start door inzet van een projectleider, de JGZ sluit aan bij deze ontwikkeling met extra inzet van uren. Ook haakt de GGD aan op de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG). Deze ketenaanpakken vergen een lange termijn investering terwijl de toekomstige financiering nog onduidelijk is. Gezamenlijk met Twentse Koers trekt de GGD ook op in de thema's Mentaal welbevinden (JGZ bijvoorbeeld in relatie tot jongeren en ook onderdeel van gezonde schoolaanpak), bestaanszekerheid/kinderarmoede, middelengebruik en positieve gezondheid, door het bieden van inhoudelijke expertise. Voor de ketenaanpakken en de thema's binnen het regioplan moet worden nagedacht over de wijze waarop de GGD vanaf 2026 gezien de onzekere financiering een bijdrage kan blijven leveren.

Diverse ontwikkelingen in de Rijksbegroting 2025 vergen inzet van de JGZ

Door de brede sociaal-medische kennis van het opgroeiende kind, kunnen de JGZ-professionals goed normaliseren en vroegtijdig problemen signaleren en voorkomen. Voor wat betreft de verbinding tussen de JGZ en de Jeugdhulp ambiëren we te participeren in actielijn 3 van de Samenwerkingsagenda: Samenwerken met de sociale basis. Die raakt ook aan de opgaven geformuleerd in de Hervormingsagenda Jeugd waarbij de JGZ de (sterke) sociaalpedagogische basis die daarin gewenst is, mede vorm wil geven. Het versterken van de toegang wordt daar als een speerpunt genoemd. Doel van deze actielijn is dan ook de samenwerking in de lokale toegang te versterken en een tactisch platform waar aanbieders, organisaties en gemeenten samenkomen samen te stellen. In dit platform kunnen afspraken worden gemaakt over wanneer we wel en niet verwijzen, over wederzijdse ondersteuning van jeugdhulp en sociaal domein en over structurele kennisvermeerdering.

We zien regionaal en lokaal dat onze partners een steeds groter beroep doen op inzet van bovengenoemde brede sociaal-medische kennis van het opgroeiende kind. De JGZ ondersteunt deze ontwikkelingen omdat ze bijdragen aan het veilig en gezond opgroeien van kinderen in Twente en het door JGZ ingezette toekomstbestendig werken sluit hier goed op aan. De resultaten uit de gezondheidsmonitor Jeugd onderbouwen de toename van vraagstukken waarbij inzet van de JGZ gewenst is.

Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) en landelijke nota

Gezondheidsbeleid

In de VTV die eind 2024 gepubliceerd is, ligt de focus op twee generaties: de jongeren van 2024 (12-24 jaar) en de 50- plussers van 2024 (50-67 jaar). In het algemeen wordt verwacht dat problemen met mentale gezondheid bij jongeren van nu zal doorzetten in hun toekomst. Daarmee hebben zij ook een grote invloed op de volgende generatie. Ook in de toekomst blijft bestaansonzekerheid samenhangen met gezondheidsachterstanden.

De 50-plussers van 2024 gaan de fase in die vóór het moment van ouderdom en verminderde zelfredzaamheid zit. Hoe kunnen zij zo lang mogelijk vitaal en actief deelnemen aan de samenleving. Met daarbij oog voor klimaatverandering en de impact daarvan op gezondheid, zoals sterfte als gevolg van hitte, overstromingen, toename van huidkanker en infectieziekten die beter overleven in ons klimaat.

Het benutten van EHealth toepassingen, zoals het benutten van kansen rondom Virtual Reality (VR) en Artificial Intelligence (AI), zijn noodzakelijk in antwoord op de stijgende en veranderende (complexere) zorgvraag waar we als maatschappij mee worden geconfronteerd. De VTV vormt input voor de landelijke nota gezondheidsbeleid die in zijn plaats weer richting geeft aan de lokale nota gezondheidsbeleid van gemeenten. De huidige landelijke nota gezondheidsbeleid heeft een looptijd

van 2020 tot en met 2024. Daarmee heeft het Rijk een opdracht om in 2025 een nieuwe landelijke nota gezondheidsbeleid vast te stellen. De huidige nota is in samenspraak met VNG, GGD'en en een afvaardiging van gemeenten opgesteld. Ook is er gebruik gemaakt van meerdere interdepartementale overleggen. De verwachting is dan ook dat het kabinet eenzelfde werkwijze zal hanteren.

Investeren in personeel is cruciaal

Arbeidsmarkt

SamenTwente ervaart een voortdurende krappe arbeidsmarkt. Hoewel vacatures grotendeels nog worden ingevuld vergt dit steeds meer investering in tijd en middelen. Dit vraagt om een andere meer gerichte benadering van de arbeidsmarkt. Naast de reeds versterkte focus op specialistische gebieden, zoals recruitment en employer branding, zijn aanvullende maatregelen, zoals investeren in automatisering noodzakelijk.

Duurzame inzetbaarheid

Er is een steeds grotere uitdaging, zowel vanuit de eigen strategische HR-agenda als het kabinetsvoornemen om met sociale partners, mensen gezond en vitaal hun pensioen te laten halen. Dit vraagt investeringen in onder andere leiderschap en vakmanschap. Ook doet het een beroep op de wendbaarheid van de organisatie en individuele medewerker.

Daarnaast speelt de verharding van de maatschappij en de bijbehorende toename van agressie richting onze medewerkers een grote rol op de inzetbaarheid van onze medewerkers. Het aantal incidenten met agressie richting medewerkers van SamenTwente neemt zichtbaar toe. Meer en meer komen onze medewerkers in situaties terecht waar zij fysiek of verbaal gedrag tegen komen. Dit in combinatie met toename van de volume en complexiteit van de vraagstukken, heeft effecten op de psychosociale arbeidsbelasting van de medewerkers en vraagt van SamenTwente hierin extra maatregelen te nemen om haar medewerkers gezond, veilig en vitaal aan het werk te houden. Dit betekent dat onze organisatie proactief moet handelen en dat we samen moeten investeren op kennis en ontwikkeling.

Flexibele arbeid

De wetgever beperkt meer en meer de mogelijkheden voor het inzetten van een flexibele schil. Flexwerk dat nog wel juridisch mogelijk is wordt steeds duurder. Op korte termijn speelt het toezicht op de wet DBA, maar er komt de komende jaren meer nieuwe wetgeving, zoals wetsvoorstel verduidelijking arbeidsrelatie en rechtsvermoeden (Wvbar - 2026) en wetsvoorstel meer zekerheid voor flexwerkers (Wmzf - 2026).

De uitvoering van deze wetgeving en de gevolgen daarvan op de uitvoering van ons werk zal daarom blijvende aandacht vragen en mogelijk leiden tot grotere risico's, arbeidsrechtelijk en financieel. Indien wetsvoorstellen definitief worden zal waar nodig beleid en praktijk worden aangepast. Door, naast de monitoring van individuele inzet, ook de totale inzet van flexibele arbeid jaarlijks te toetsen aan (wijzigende) wetgeving zorgen we ervoor dat we hier tijdig op anticiperen.

Toenemende digitalisering en informatisering

Van alle Twentse inwoners tot 38 jaar heeft SamenTwente een JGZ-dossier. Ook voor de bescherming van de gevoelige informatie over onze inwoners bij bijvoorbeeld Veilig Thuis Twente, Openbare en Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en Infectieziektebestrijding (waaronder Covid-19 en SOA) is SamenTwente verantwoordelijk. Door de structurele begrotingsuitbreiding van 2025 met € 1,2 miljoen zijn we in staat om de algemene basis te verstevigen, kwetsbaarheid te verminderen en sneller te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Dit is noodzakelijk want de ontwikkelingen gaan snel. In deze ontwikkelingsbrief noemen we enkele grote nieuwe ontwikkelingen in relatie tot nieuwe wet- en regelgeving.

Mensgericht

De EU heeft de jaren 2020 t/m 2030 benoemd tot 'digital decade'. Transparantie richting de burger over de omgang met diens gegevens is één van de speerpunten, evenals het vrij kunnen uitwisselen van data. In dat verband noemen we de ontwikkeling van de (Europese) Digitale Identiteit, de

Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO), de European Health Data Space (EHDS) en de Data-verordening. We onderzoeken welke inzet dit van SamenTwente vraagt.

Artificiële intelligentie (AI) en algoritmen

In verband met de snelle technologische ontwikkeling en om te voldoen aan de AI-verordening zal SamenTwente kaders en beleid voor de omgang met AI ontwikkelen en vaststellen. Daarnaast maken we in een register het gebruik van algoritmen inzichtelijk. AI-toepassingen zullen worden getest voor een verantwoord gebruik, bijvoorbeeld ten behoeve van informatie-gestuurd werken. We zien ook een toenemende vraag van externe partijen naar databestanden van SamenTwente om na koppeling aan andere bestanden met behulp van AI te worden onderzocht. Het is essentieel een ethisch kader vast te stellen om te voorkomen dat burgers hier nadeel van kunnen ondervinden.

Cybersecurity en weerbaarheid

SamenTwente is een essentiële entiteit in de zin van de komende Cyberbeveiligingswet (NIS2). SamenTwente is resp. wordt wettelijk verplicht om te voldoen aan de informatiebeveiligingsnormen NEN7510 en BIO 2.0. Dit gaat veel vragen van de organisatie en haar medewerkers voor wat betreft kennis, kunde, bewustwording en governance. In 2025 wordt de formatie op orde gebracht en worden visie en beleid verder vormgegeven. Vanaf 2026 wordt dit beleid verder uitgevoerd en regionale samenwerking versterkt.

7. Ontwikkelingen met (mogelijk) financiële impact

7.1 Ontwikkelingen met nog onbekende financiële impact op de begroting 2026 en verder

Beter voorbereid zijn voor een volgende infectieziekte crisis

Het kabinet heeft na de coronapandemie het grootschalige beleidsprogramma 'Pandemische paraatheid' opgestart, om bij een volgende pandemie beter paraat te zijn en een crisis te voorkomen. Het programma wordt landelijk gefinancierd, maar voor 2026 is nog onduidelijk of de financiële middelen voldoende dekkend zijn voor de te maken kosten. Daarbij is de verwachting dat de opdracht voor GGD'en wel blijft bestaan. Voor de GGD betekent dit dat zij in geval van onvoldoende financiële middelen, moet kijken hoe er uitvoering gegeven kan worden aan de reguliere werkzaamheden in combinatie met de bijkomende extra werkzaamheden. Of dat er extra budget nodig is om te kunnen voldoen aan datgene wat van de GGD gevraagd wordt. Om beter voorbereid te zijn op een volgende pandemische infectieziekte wordt ingezet op onderstaande onderwerpen:

1. Implementatie LFI

In opdracht van VWS is er een nieuwe landelijke crisisorganisatie ingericht die verbonden is aan het RIVM: Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI). Het LFI geeft via het ministerie van VWS-sturing aan een snelle opschaling van de medisch-operationele processen in het geval van een uitbraak van een A-infectieziekte die om landelijke bestrijding vraagt. Voor GGD Twente (en andere onderdelen van Samen Twente) geldt dat zij zich moet aansluiten op bepaalde (uniforme) werkwijzen van het LFI. Dit heeft impact op bijvoorbeeld (onderdelen van) bedrijfsvoering en primaire werkprocessen.

2. Versterking van de infectieziektebestrijding

In 2023 en 2024 heeft GGD Twente met het tweejarige programma 'versterking infectieziekten en pandemische paraatheid (VIP)' de infectieziektebestrijding versterkt. In 2025 en 2026 wordt deze versterking bestendigd. In 2025 wordt bekend in welke vorm de SPUK-gelden omgezet worden in structurele financiering en of er een korting op de SPUK wordt doorgevoerd voor 2026 en wat dat dan betekent voor de bestendiging van de versterking van infectieziekte bestrijding

3. IV-landschap

Een up-to-date landelijk dataplatform en goed functionerende informatievoorziening (ICT-systemen, dataopslag en -verwerking) zijn randvoorwaardelijk om voorbereid te zijn op een (pandemische) crisissituatie. Met een meerjarige investering van het ministerie van VWS werken GGD GHOR Nederland en het RIVM aan een nieuw, up-to-date, landelijk dataplatform en informatievoorziening. Elke GGD moet mee in de ontwikkeling om haar rol op het gebied van infectieziektebestrijding binnen gestelde kaders te kunnen blijven uitvoeren, maar ook hierbij worden landelijk nog geen middelen beschikbaar gesteld.

Publieke gezondheid nieuwkomers

De huidige regering heeft in haar hoofdlijnenakkoord maatregelen aangekondigd. Over het toekomstige asielbeleid is nog veel onzeker en daarmee is ook de (financiële) impact voor GGD Twente onbekend. Wat we wel weten is dat de bezetting van de COA-opvang stijgt (van 55.690 in 2023 naar 149.400 in 2026). Daarnaast kunnen mogelijke ontwikkelingen rondom de spreidingswet en de verdeling van de opvang van vluchtelingen impact hebben op de instroom van vluchtelingen in de regio Twente. De tendens daarbij naar steeds kleinere locaties, maakt voor de GGD zorg leveren inefficiënter en dus duurder. Een hogere instroom van vluchtelingen in onze regio betekent ook een toename op taken van de GGD in de technische hygiënezorg op opvanglocaties, de toename van voorlichtingen en de gezondheidsbevordering voor vluchtelingen. Naast de groep vluchtelingen die via het COA binnenkomen, zijn er ook vluchtelingen uit Oekraïne die onder een afzonderlijke regeling vallen. In oktober 2024 is bekend geworden dat gemeenten in Twente op korte termijn nog 1.500 extra opvangplekken moeten regelen voor Oekraïners.

De juiste zorg aan vluchtelingen, is intensiever (en daarmee duurder), door onder meer de inzet van tolken, het geven van voorlichting en het uitzoeken van en indien nodig inhalen van vaccinaties en een uitgebreide intake. Ook is er relatief vaak sprake van trauma's en daardoor een extra ondersteuningsnoodzaak. We verwachten dat de inzet van het vluchtelingenteam ook in 2026 en verder nog nodig is. Dit vluchtelingenteam heeft ook een nauwe samenwerking met Publieke gezondheid asielzoekers. Hieronder valt de voorlichting die gegeven wordt aan asielzoekers.

Financiering voor zorg aan Oekraïense vluchtelingen wordt verlaagd

De financiering voor het bieden van jeugdgezondheidszorg aan Oekraïense vluchtelingen, die de JGZ ontvangt van de gemeenten, wordt vanaf 2026 waarschijnlijk verlaagd. Dit op basis van de voorjaarsnota 2024 van het Rijk. Het landelijke budget daalt van € 28 miljoen in 2025 naar € 7 miljoen in 2026. Daarna is er geen budget opgenomen in de Rijksvoorjaarsnota. Het Rijk ziet deze zorg steeds meer als reguliere zorg. Mocht deze financiering vanuit het Rijk niet toereikend zijn, dan zal de GGD samen met gemeenten moeten kijken hoe de taak uitgevoerd kan blijven worden. Het lijkt reëel om te verwachten dat er ook in 2026 behoefte is aan publieke gezondheidszorg voor vluchtelingen uit Oekraïne. En dus ook behoefte aan een opdracht inclusief financiering voor de uitvoering hiervan. De gemeente Wierden heeft vanuit de Veiligheidsregio de coördinerende taak overgedragen gekregen voor Twente. Ook voor 2026 is de wens om de bij deze taak behorende SPUK-regeling aan te vragen omdat de verwachting is dat de werkzaamheden in 2026 voortgezet moeten worden.

Hervormingsagenda en transformatie JeugdzorgPlus

Aan de Hervormingsagenda 2023-2028 ligt een besparingsopgave van 1 miljard ten grondslag. Dit moet volledig worden verwerkt in de gemeentelijke begrotingen. Landelijk is er een Deskundigencommissie aangesteld die begin 2025 een zwaarwegend advies geeft over de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen, ook in relatie tot de uitgavenontwikkeling. Als de beoogde besparingen niet in zijn geheel en/of pas later dan gepland gerealiseerd kunnen worden, dan kan de commissie zwaarwegend adviseren over:

- Voorstellen voor bijsturing of andere maatregelen om het financieel kader te realiseren;
- Wie verantwoordelijk is voor het dekken van eventueel ontstane tekorten.

Transformatie JeugdzorgPlus

Eén van de thema's uit de Hervormingsagenda is het terugdringen van residentiële jeugdhulp waar de transformatie van de gesloten jeugdhulp onderdeel van uitmaakt. Hiermee wordt bedoeld op de af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp en de opbouw van volwaardige alternatieve methoden, zorgvormen en voorzieningen. Omdat er in Twente geen JeugdzorgPlus locaties zijn, wordt er op dit onderdeel bovenregionaal samengewerkt op het niveau van landsdeel Oost, dat bestaat uit de zeven Gelderse Jeugdhulpregio's, IJsselland en Twente.

Voor de transformatie van de residentiële Jeugdhulp wordt er vanuit de Hervormingsagenda Spuk-middelen beschikbaar gesteld op landsdeelniveau. Hoe deze gelden binnen landsdeel Oost worden verdeeld en wat dit betekent voor Twente is nog niet bekend. Hier wordt allereerst een bovenregionaal plan voor opgesteld.

Nieuwe ontwikkelingen rondom vaccinaties

Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) blijft in ontwikkeling

We zien de laatste jaren dat nieuwe vaccinaties worden toegevoegd aan het programma, eind 2025 wil het kabinet starten met de prik tegen het RS-virus. De veranderingen hebben effect op de invulling van contactmomenten en het toerusten van personeel van de JGZ: het is een grote opgave om alle verandering goed en tijdig door te voeren. Een uitbreiding van het RVP wordt eerst gefinancierd door het RIVM en na enige tijd structureel opgenomen in het gemeentefonds.

Vaccinatievoorziening voor volwassenen

In de ontwikkelingsbrief 2025 werd gedeeld dat de Tweede Kamer voornemens is om een vaccinatievoorziening voor volwassenen te organiseren bij de GGD'en. Voor GGD Twente zou een dergelijke opdracht mogelijk meer consequenties hebben, omdat GGD Twente geen basisvoorziening reizigersadviesing heeft. Andere GGD'en hebben dit wel. Op dit moment heeft de besluitvorming nog steeds niet plaatsgevonden. Dit kan betekenen dat de geplande implementatie in 2025 niet gehaald

wordt en de ontwikkeling en uitvoering van de vaccinatievoorziening doorloopt in 2026. Het is nog onduidelijk hoe de financiering van de vaccinatievoorziening er uit gaat zien.

Seksuele gezondheid

GGD Twente voert de afgelopen jaren meer SOA-consulten uit dan volgens de Regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG) is afgesproken. Tot nu toe heeft GGD Twente dit op kunnen vangen. Dit is ook belangrijk om zo de zorgketen in Twente (met name huisartsenzorg) te ontlasten. Voor de afdeling seksuele gezondheid gelden in de jaren 2024, 2025 en 2026 meerdere ontwikkelingen die het aannemelijk maken dat het huidige aantal SOA-consulten niet uitgevoerd kan blijven worden. Onder andere de kortingen op de SPUK zullen een groot effect hebben op de afdeling seksuele gezondheid aangezien dit een grote financieringsstroom is (€ 1,1 miljoen).

Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming en impact hiervan op Veilig Thuis Twente

In de ontwikkelingsbrief van vorig jaar is reeds gesproken over het toekomstscenario. Besluitvorming rondom het inrichtingsvraagstuk van het regionaal veiligheidsteam (RVT) wordt verwacht in het vierde kwartaal van 2024 of het eerste kwartaal van 2025. De implementatie wordt verwacht in 2026 en 2027. In de hierover reeds verschenen documenten lijkt er gekozen te gaan worden voor een inrichting binnen een nieuw te vormen publieke organisatie, ondergebracht binnen een GR op de schaalgrootte van een GGD-regio. Er zijn nog verschillende opties rondom de taken van de jeugdreclassering en of deze wel of niet opgenomen gaan worden in het RVT. Definitieve besluitvorming over de inrichting vindt in de Tweede Kamer plaats. Naast het inrichtingsvraagstuk zijn er nog veel inhoudelijke en juridische zaken die verdere uitwerking behoeven. Voor Veilig Thuis Twente betekent dit dat er nog veel onduidelijkheden liggen in de (nabije) toekomst op dit punt.

7.2 Ontwikkelingen met bekende financiële impact op de begroting van 2026 en verder

Via de ontwikkelingsbrief en de begroting van 2025 hebben wij u geïnformeerd over dat onze organisatie is geconfronteerd met een aantal inhoudelijke en financiële (majeure) knelpunten. Eén van die knelpunten, het knelpunt Versterking informatieveiligheid en privacy, is door het algemeen bestuur per 2025 structureel opgelost. Dit geldt niet voor de overige knelpunten.

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in welke knelpunten dit zijn en wat de impact hiervan is op de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029. De knelpunten zijn te onderscheiden in 3 categorieën:

- A. Knelpunten gerelateerd aan volumeontwikkeling. Door een onontkoombare toename van het volume (aantal meldingen bijvoorbeeld) nemen de kosten ook toe.
- B. Knelpunten gerelateerd aan autonome personele ontwikkeling door bijvoorbeeld arbeidsmarkt krapte of door extra (wettelijke) taken.
- C. Overige knelpunten, zoals nog niet ingevulde taakstellingen uit het verleden.

Knelpunten (in € 1.000 excl. indexaties)	Soort	2026	2027	2028	2029
A. Knelpunten gerelateerd aan volumeontwikkeling:					
1. Veilig Thuis Twente – toename aantal meldingen	Structureel	983	983	983	983
2. Meldpunt zorgwekkend gedrag – toename door politiemeldingen	Structureel	117	117	117	117
3. Meldpunt woningvervuiling – toename aantal meldingen	Structureel	95	95	95	95
Subtotaal		1.195	1.195	1.195	1.195
B. Knelpunten gerelateerd aan autonome personele ontwikkeling:					
4. Forensische dienstverlening – landelijk tekort aan forensische artsen	Structureel	-	450	450	450
5. Milieu en Gezondheid – toename adviezen i.h.k.v. de Omgevingswet	Structureel	134	134	134	134
Subtotaal		134	584	584	584
C. Overige knelpunten:					
6. Invoering HR21	Structureel	262	262	262	262
7. Nog in te vullen taakstellingen	Structureel	158	158	158	158
Subtotaal		420	420	420	420
Totaal knelpunten		1.749	2.199	2.199	2.199

Toelichting op de knelpunten

1. Veilig Thuis Twente – toename aantal meldingen

Het aantal meldingen is sinds de laatste structurele formatie-uitbreiding van VTT in 2020 opnieuw sterk gestegen. Dat heeft als gevolg gehad dat bepaalde activiteiten niet of minder zijn gedaan, zoals voorlichting, deelname aan overleggen en werkgroepen en geen/verminderde inzet van gedragswetenschappers in gemeenten. Ondanks deze aanpassingen in de activiteiten van VTT, lukt het niet om de groei van 31% (tussen 2020 t/m 2023) in meldingen adequaat op te pakken en kampt VTT opnieuw met wachtlijsten. Dit vraagt een investering op korte termijn om de wettelijke taken te kunnen blijven uitvoeren. Zoals toegelicht in de ontwikkelingsbrief van vorig jaar zijn er drie scenario's uitgewerkt ter versterking van VTT. De scenario's zitten in de range van alleen focus hebben op de uitvoering (meldingen afhandelen/scenario 1) tot en met een volwaardig takenpakket voor inclusief een investering om preventief te kunnen werken (scenario 3). De financiële effecten

Van deze scenario's zitten in de range van € 0,98 miljoen in scenario 1 oplopend naar € 1,25 miljoen in scenario 2 en € 1,57 miljoen in scenario 3.

2. Meldpunt zorgwekkend gedrag – toename door politiemeldingen

Zoals in de ontwikkelingsbrief van 2025 al voorzien werd, blijven de meldingen bij het Meldpunt zorgwekkend gedrag stijgen. De stijging van het aantal meldingen vanuit de politie in 2023 van gemiddeld 4 naar gemiddeld 31 meldingen per maand, heeft doorgezet in het derde kwartaal van 2024 naar gemiddeld 87 meldingen per maand. Op dit moment worden deze extra meldingen opgevangen door uitbreiding van de formatie van het meldpunt gefinancierd door een subsidie van ZonMw (tot en met medio 2025). Om te voorkomen dat Twentse gemeenten zelfstandig de meldingen van de politie op moeten pakken, is continuering van de financiering noodzakelijk. Er zijn twee scenario's uitgewerkt voor de continuering van de financiering. Scenario 1 (€ 117.000) gebaseerd op de formatie zoals op het moment van schrijven gefinancierd door de subsidie van ZonMw. En scenario 2 (€ 256.000) waarin qua formatie wordt geanticipeerd op de verwachte workload van het meldpunt door de verdere stijging van het aantal politiemeldingen van 2024. In enkele Twentse gemeenten worden zogenoemde Wijk GGD'ers ingezet. Zij worden vroegtijdig ingezet bij mensen die hulp nodig hebben om problematiek zoveel als mogelijk te voorkomen. Deze inzet kan in de toekomst mogelijk bijdragen aan het verlagen van het aantal meldingen dat wordt gedaan bij het Meldpunt zorgwekkend gedrag. Het kabinet zet de komende regeerperiode onder meer in op het overhevelen van werkzaamheden van de politie naar ter zake deskundige organisaties door onder andere een scherpere triage op de 112-meldkamer, inzet van het Meldpunt zorgwekkend gedrag en verbeterde samenwerking tussen politie en zorgprofessionals. Met het oog op deze voorgenomen overheveling is een goed toegerust Meldpunt zorgwekkend gedrag van extra groot belang.

3. Meldpunt woningvervuiling – toename aantal meldingen

In 2024 heeft het meldpunt woningvervuiling haar wachtlijsten weggewerkt met behulp van een extra tijdelijke financiering tot eind 2025. Met de extra financiering is het meldpunt formatief uitgebreid met een verpleegkundige. Als de tijdelijke investeringen vanaf 2026 niet structureel worden, zal dit grote effecten hebben voor het meldpunt woningvervuiling. De weggewerkte wachtlijst zal weer toenemen als gevolg van een te lage bezetting op het meldpunt en toenemende problematiek als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen. Door de lange wachtlijsten moeten inwoners lang wachten op hulp, wat vrijwel altijd betekent dat de problematiek verergert. Het gaat hier om een doelgroep die kwetsbaar en doorgaans zorg mijdend is. Door lange wachttijden is de kans aanwezig dat de hulpbehoevenden, bij niet directe inzet van hulp, motivatie en vertrouwen verliest om de woning leefbaar te maken. Of dat contact met de (lokale) hulpverlening verloren gaat. Deze zorgcontacten zijn voor het meldpunt woningvervuiling voorwaardelijk om de coördinatie op te pakken. Daarnaast is het bij een wachtlijst niet altijd mogelijk om spoedmeldingen op tijd op te pakken. Hierdoor kunnen bij andere instanties of in de zorg problemen ontstaan en onnodige dure kosten worden gemaakt.

4. Forensische dienstverlening – landelijk tekort aan forensische artsen en extra uitkering gemeentefonds

In verband met extreme krapte op de arbeidsmarkt zijn wij bijna volledig afhankelijk van ZZP-forensische artsen. Wij doen er alles aan om een code zwart te voorkomen. Een code zwart houdt in dat er in Twente geen forensisch arts beschikbaar is. Dit leidt tot veel maatschappelijk leed bij bijvoorbeeld Euthanasie en bij lijkschouwingen. Het inhuren van ZZP-artsen leidt tot extra kosten. Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van forensische geneeskunde incidenteel voor 3 jaar (2024-2026) te verhogen met € 450.000. Voor 2027 moet er nog een besluit genomen worden. Ten behoeve van de financiering van de wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer is voor de periode 2026-2031 jaarlijks extra € 3,2 miljoen naar de algemene uitkering gemeentefonds overgeheveld. Analyse van de september circulaire 2024 leert dat de Twentse gemeenten vanaf 2026 t/m 2031 jaarlijks € 115.000 extra ontvangen voor de uitvoering van de lijkschouwen die door de forensische artsen van GGD Twente worden uitgevoerd. Voor de jaren 2032 en verder dient door het Rijk over het structureel toekennen van middelen nog een besluit genomen te worden.

5. Milieu en Gezondheid – toename adviezen i.h.k.v. de Omgevingswet

In de samenleving wordt steeds meer waarde gegeven aan een gezonde leefomgeving, waarbij de komst van de Omgevingswet in 2024 een belangrijke aanjager is. Vanuit deze wet zijn gemeenten gebonden aan het inwinnen van gezondheidsadvies. Daarnaast staat het team Milieu en Gezondheid

paraat als er crisisachtige (milieu)situaties spelen in gemeenten waarbij er beantwoording van maatschappelijke vragen, zorgen of advisering nodig is op gezondheid. De expertise van de GGD is in deze situaties van essentieel belang. Denk in het bijzonder aan situaties waarbij er onrust ontstaat in de samenleving over gezondheid door blootstelling aan schadelijke stoffen, na een incident of bij extreme weersomstandigheden en bij veranderingen in wetgeving en normwijzigingen. Om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen ontvangt GGD Twente tijdelijk extra financiering tot eind 2025. Voor 2026 is het van belang dat de investeringen gecontinueerd worden. Gemeenten zijn immers verplicht om gezondheidskundig advies in te huren voor bepaalde vraagstukken uit de omgevingswet en de GGD moet kunnen voldoen aan deze vraag. Bovendien ziet de GGD Twente een toename aan crisissituaties als gevolg van extreme weersomstandigheden en dit zal naar verwachting in de toekomst alleen maar meer toenemen.

6. Invoering HR21

Vanwege de overgang naar het nieuwe functiewaarderingsstelsel HR21 ontstaat een structureel knelpunt. Het structurele effect voor de begroting is € 262.000. We onderzoeken op welke wijze we de effecten van HR21 binnen de kaders van de begroting kunnen oplossen. Dit wordt een opgave. Via onze planning & control cyclus gaan we hierover rapporteren.

7. Nog in te vullen taakstellingen

Via onze tussentijdse rapportages en de jaarstukken is het algemeen bestuur geïnformeerd dat door het vertrek van de Twente Board en de provincie Overijssel uit het Twentehuis, er nog een in te vullen taakstelling resteert van € 88.000. Het huisvesten van de Twente Board in het Twentehuis was een taakstelling vanuit de veranderopdracht Regio Twente die niet structureel ingevuld kan worden zoals ten tijde van de ontvlechting Regio Twente was bedacht. We onderzoeken momenteel op welke wijze we deze taakstelling binnen de kaders van de begroting kunnen oplossen.

Vanaf 2022 zijn de energiekosten vanwege stijgende energieprijzen op de inkoopmarkt, stijgende energiebelasting en stijgende kosten voor het netbeheer, ook voor SamenTwente toegenomen. In de jaarrekening van 2023 presenteerden we een structureel tekort van € 245.000. Inmiddels is dit tekort in 2024 afgenomen naar € 70.000 vanwege de structurele investering in Ledverlichting in het Twentehuis. Voor het dekken van het resterende tekort in de servicekosten van het Twentehuis onderzoeken we momenteel welke energiebesparende maatregelen we verder kunnen treffen om het tekort te kunnen verkleinen.

8. Financieel-technische kaders voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

De begrotingskaders zijn in 2020 door de gemeenten via het portefeuillebeeraad Middelen opnieuw herijkt. SamenTwente voert deze uitgangspunten jaarlijks door in de begroting. De (geactualiseerde) begroting van het lopende begrotingsjaar vormt in eerste aanleg het financiële kader voor de begroting van het komende begrotingsjaar.

Loon- en prijsontwikkeling

De loon- en prijstendensen blijven uiteindelijk veruit de belangrijkste factor van de ontwikkeling van onze begroting en van de gemeentelijke bijdrage. De looncomponent werkt bovendien het zwaarst door, ca. 75% van onze kosten bestaat namelijk uit salarislasten. Jaarlijks doen de gemeenten ons als verbonden partij de uitwerking voor de mee te nemen loon- en prijsontwikkelingen als uitgangspunt voor de begroting. Deze uitgangspunten nemen wij over.

Loonontwikkeling

De cao 2024-2025 (15 maanden, t/m maart 2025) is verwerkt in de loonindex voor de begroting 2025. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2025 en 2026. Volgens de uitgangspunten van de Twentse gemeenten wordt de actuele salarisstaat inclusief sociale lasten per 31-12-2024 als uitgangspunten gehanteerd. Deze salarisstaat wordt verhoogd met 4,7% voor 2025 (gebaseerd op de concept Macro Economische Verkenning van 2025). Voor het jaar 2026 gaan we uit van een verdere stijging van 2,1% (ook op basis van de Macro Economische Verkenning 2025). Dit leidt tot een totale stijging van 6,8%, maar omdat we in de begroting van 2024 hebben gerekend met een stijging van 5,3%, is per saldo de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage voor de loonkosten **1,5%**. De exacte financiële uitwerking vindt plaats in de begroting van 2026. In overeenstemming met afspraken met het algemeen bestuur wordt een verschil op de loonsom (overschot of tekort), voor zover het CAO-ontwikkelingen of mutaties in de werkgeverslasten betreft, indien nodig separaat met de gemeenten verrekend via de tussentijdse rapportage of via de jaarstukken.

Prijsontwikkeling

Voor de prijsontwikkeling nemen we de prijsontwikkeling zoals het CBP deze per september 2024 bij de Macro-Economische Verkenning (MEV) publiceert als uitgangspunt. Het Rijk stelt deze werkelijke inflatoire effecten achteraf nog bij. Deze bijstelling hebben we nog niet in onze prijsontwikkeling verwerkt als we uitgaan van het prijspeil van de vorige begroting. Daarom worden de correcties over deze 3 jaren alsnog meegenomen voor de bepaling van de totale prijsontwikkeling voor het begrotingsjaar 2026. Dit leidt tot een inflatiecorrectie ten opzichte van de begroting 2025 van **4,9%**.

Jaar	% al verwerkt	% MEV-2025	2026 wordt
2023	4,80%	5,80%	1,00%
2024	3,50%	4,50%	1,00%
2025	2,00%	2,70%	0,70%
2026	-	2,20%	2,20%
Inflatiecorrectie 2026			4,90%

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvesteringen.

Weerstandsvermogen/reserves en voorzieningen

Er wordt weerstandsvermogen aangehouden zodat de organisatie zelf in staat is om risico's op te vangen. Een kwalitatieve risicoanalyse is de basis voor deze buffers. Onze gemeenschappelijke regeling beschikt over een nota reserves en voorzieningen die de basis vormt voor ons weerstandsvermogen maar ook regels bevat hoe wij omgaan met reserveringen en voorzieningen.

Uitgangspunten meerjarenraming 2027-2029

Bij de opstelling van de meerjarenraming gaan we uit van de loon- en prijsontwikkeling meerjarig geraamd door het CPB in de verzamelde bijlagen van de concept Macro Economische Verkenning:

Jaar	Looncompensatie	Prijscompensatie	Aantal inwoners	Aantal jeugdigen 0-18
2027	4,90%	2,20%	640.806	118.254
2028	4,30%	2,20%	640.806	118.254
2029	4,30%	2,20%	640.806	118.254

Voor de meerjarenraming 2027-2029 wordt het aantal inwoners gefixeerd op het aantal zoals gehanteerd in de begroting 2026.

Onvoorziene uitgaven

Conform besluit van het algemeen bestuur wordt voor post onvoorzien € 45.000 als last geraamd met een even hoge onttrekking uit de algemene reserve ter dekking.

Tariefstukken

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Denk bijvoorbeeld aan taken op het gebied van Inspectie & Hygiene en forensische geneeskunde. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren. Dit sluit aan bij de wet Markt en Overheid. In de risicoparagraaf zijn risico's benoemd voor de tariefstukken indien bijvoorbeeld in enig jaar de opbrengst lager uitvalt dan begroot.

Samenwerking in coalition of the willing

De coalitions of the willing activiteiten (maar ook maatwerk/projecten) hebben geen invloed op de gemeentelijke bijdrage, omdat de kostenverrekening tussen de deelnemende partijen op basis van onderlinge afspraken worden verrekend.

Aantal inwoners en verdeling gemeentelijke bijdrage

In de [gemeenschappelijke regeling SamenTwente](#) is in artikel 7.2 opgenomen hoe we de verschuldigde gemeentelijke bijdrage per gemeente berekenen. De gemeentelijke bijdrage 2026 (excl. de bijdrage jeugdgezondheidszorg) wordt verdeeld op basis van de inwoneraantallen per 1 januari 2024 (cijfers CBS) en de bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg op basis van het aantal jeugdigen 0-18 per 1 januari 2024 (cijfers CBS). In de bijlage treft u een overzicht aan van de aantallen jeugdigen en inwoners. Volgens het BBV is het niet toegestaan om de gemeentelijke bijdrage voor overhead op te halen via taakveld overhead (voor zover het geen overhead activiteiten betreft). Hierdoor verantwoordt wij sinds 2018 de bijdragen voor overhead onder de baten bij de taakvelden niet zijnde overhead. Dit doen we door taakveld overhead te verdelen over de overige taakvelden. Deze verdeling vindt extracomptabel plaats op basis van lastenomschrijving van de directe taakvelden.

Euregio

Vanuit de overgang van Regio Twente heeft SamenTwente twee medewerkers voor rekening van Euregio in dienst. Zij verrichten hun werkzaamheden volledig ten behoeve van deze organisatie. Alle kosten van deze medewerkers, worden net zoals onder Regio Twente, in rekening gebracht bij Euregio. Mocht er voor deze medewerkers geen werk meer zijn, ontstaat er bij ons als werkgever de verplichting om een werkloosheidsuitkering (met een bovenwettelijke regeling voor ambtenaren) te betalen. Deze verplichting wordt volledig ten laste gebracht van Euregio. Indien onverhoopt wegens ontoereikende financiële middelen Euregio niet aan deze verplichting kan voldoen, worden deze naar rato van het inwoneraantal verdeeld over de Nederlandse Euregio lidgemeenten. Dit is in overeenstemming met artikel 3 lid 1 van de Overeenkomst tussen Regio Twente en Regio Achterhoek inzake garantstelling financiële verplichtingen Euregio.

9. Bijlagen

9.1 Aantal inwoners en jeugdigen voor de begroting 2026

Gemeente	Aantal inwoners 01-01-2024	Aantal jeugdigen 01-01-2024
Almelo	74.317	13.729
Borne	24.639	5.112
Dinkelland	26.739	4.832
Enschede	161.738	27.521
Haaksbergen	24.359	4.337
Hellendoorn	36.264	6.848
Hengelo	83.058	14.437
Hof van Twente	35.446	6.139
Losser	23.376	4.225
Oldenzaal	31.794	5.838
Rijssen-Holten	38.675	8.965
Tubbergen	21.397	4.059
Twenterand	34.073	7.140
Wierden	24.931	5.072
Totaal	640.806	118.254

Onze passie is
verbonden met
een gezond,
veilig en vitaal
Twente, voor
iedereen.

Gezond,
veilig
& vitaal